

2023-02-23 Motion

Stärk vuxenutbildningen för personer med funktionsnedsättning!

Linköpings kommun behöver stärka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att tillgodogöra sig utbildning genom hela livet. Idag hamnar vissa unga vuxna med stor funktionsnedsättning mellan stolarna.

I Linköping finns en grupp personer med stor funktionsnedsättning som gått sin grundskoleutbildning och gymnasieutbildning inom det som kallas RH-klass (RH = Rörelsehinder). En utbildningsform som följt den reguljära skolans läroplan men erbjudit en ordentligt anpassad undervisning som möter elevernas stora behov. Det kan handla om allt från den fysiska miljön i klassrummet, kognitiva behov eller möjlighet till rehabilitering på skoltid.

Samtidigt är det en stor andel i denna grupp som av olika skäl inte avslutat sin gymnasieutbildning med fullständiga betyg. För att öka sina möjligheter behöver dessa komplettera sin utbildning i en fortsatt vuxenutbildning likt andra personer som av olika skäl inte har en komplett gymnasieutbildning.

Den intressepolitiska paraplyorganisationen Funktionsrätt Sverige, som organiserar personer med funktionsnedsättningar, slår fast att många utestängs från högre utbildning just på grund av bristande behörighet.

För en person med en stor funktionsnedsättning som har en avslutad gymnasieutbildning finns det ett starkt lagstöd för en anpassad högskole- eller universitetsutbildning. Ett lika starkt stöd i lagstiftningen saknas när det gäller vuxenutbildningen.

I FN:s konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 24, som ratificerats av Sverige, framgår följande: "Konventionsstaterna ska säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång till allmän högre utbildning, yrkesutbildning, vuxenutbildning och livslångt lärande utan diskriminering och på lika villkor som andra. I detta syfte ska konventionsstaterna säkerställa att skälig anpassning erbjuds personer med funktionsnedsättning."

Idag kan personer med funktionsnedsättningar med stora inlärningssvårigheter studera på vuxenutbildning med särskild utbildning (SärVux). Även personer med andra funktionsnedsättningar erbjuds ett visst stöd via vuxenutbildningscentrum

2023-02-23 Motion

eller på folkhögskolor men stödet är inte tillräckligt för att alla inom gruppen ska kunna tillgodogöra sig en utbildning på rimliga villkor.

Enligt Statistiska centralbyråns undersökning om levnadsförhållanden (ULF) 2018-2019 är utbildningsnivån lägre bland personer med funktionsnedsättning. Bland 30–64-åringar med funktionsnedsättning har 33 procent eftergymnasial utbildning. I övriga befolkningen, dvs. personer utan funktionsnedsättning, är motsvarande andel 47 procent.

Det är vanligare att unga med funktionsnedsättning hoppar av gymnasiestudierna. Inom gruppen personer med funktionsnedsättning i åldrarna 20–36 år har nio procent avbrutit sina gymnasiestudier. Motsvarande andel i den övriga befolkningen är tre procent.

För att ge unga vuxna med funktionsnedsättning stöd köper Linköpings kommun in konsultstöd genom det som kallas FR-Kontakten och som drivs av Funktionsrätt Linköping. En god verksamhet men som saknar möjlighet att nå ut i den omfattning som behövs. FR-Kontakten bistår med ett samordnande kring den person som behöver särskilt stöd för att tillgodogöra sig vuxenutbildningen på grund av en funktionsnedsättning. Det kan handla om att förmedla kontakter, söka hjälpmedel eller rådgöra kring mindre anpassningar. Men den pedagogiska anpassningen eller stödet saknas och personer inom gruppen faller mellan stolarna.

Det som idag saknas inom vuxenutbildningen är de funktioner som "RH-klass" för grundskola och gymnasieskola erbjöd. Ett tydligt ansvarstagande för att även elever med stor funktionsnedsättning ska kunna tillgodogöra sig en utbildning på likvärdiga villkor. Det handlar om en pedagogisk miljö där eleven får det stöd som behövs. Exempelvis kan det innebära att få en ledsagare som kan följa dig från färdtjänsten in i klassrummet, att få läshjälpmedlet för att kunna ta sig an utbildningsmaterialet eller en lägre studietakt.

En person med en funktionsnedsättning har ofta många olika insatser från olika huvudmän. Alldeles för ofta brister dessa insatser i helhetsperspektiv. Vissa hjälpmedel kommer från regionen, andra från kommun. Ledsagarservice räcker till att veckohandla men inte att ta sig till en utbildning, assistanstimmarna täcker toalettbesök men inte att föra anteckningar på en föreläsning. Samtliga delar är brister i välfärdssystemet. Det ska inte bli ett hinder för att kunna tillgodogöra sig en vuxenutbildning. Därför menar vi att Vuxenutbildningen måste få ett starkare

2023-02-23 Motion

ansvar för att samordna insatserna och tillhandahålla stödet som krävs för att en elev med stor funktionsnedsättning ska kunna tillgodogöra sig utbildningen.

Mot bakgrund av detta föreslår Vänsterpartiet

- **att** Vuxenutbildningen inrättar en specifik funktion med uppdrag att ha helhetsansvar för att personer med stora funktionsnedsättningar har det stöd och anpassning som krävs för att tillgodogöra sig utbildningen på likvärdiga villkor.
- **att** Vuxenutbildningen får i uppdrag att tillhandahålla de hjälpmedel som en person med funktionsnedsättning behöver för att tillgodogöra sig utbildning på likvärdiga villkor.
- **att** Vuxenutbildningen får i uppdrag att skapa den pedagogiska anpassningen som krävs för att en person med funktionsnedsättning kan tillgodogöra sig utbildning på likvärdiga villkor.
- **att** Vuxenutbildningen får i uppdrag att tillhandahålla det stöd och service (till exempel ledsagning eller assistans) som en person med funktionsnedsättning kan behöva för att tillgodogöra sig utbildning på likvärdiga villkor.

Sofia Frithioff
Vänsterpartiet

Elin Andersson
Vänsterpartiet

